

Voda namreč služi ob suši, da namakamo ž njo suho, žejno zemljo, ki bi morebiti še tedne morala čakati blagodejnega dežja. Tako pa pomoremo takoj žejni zemlji če odpremo zapornice, da iz napravljenih, vodo dovajajočih jarkov prihaja voda na njo. Voda pa ima v sebi tudi mnogo redilnih snovi, katere oddaje zemlji, ki nekako kakor filter iz vode zadržuje mineralne in druge organske snovi, ki služijo rastlinam v uspešen razvoj. Seveda nima vsaktera voda in v vsakteri dobi enake gnojilne vrednosti, in znano je, da so vode v jesenski dobi, ko prihaja ob dežji iz vasi, s polja, na katerem je dokaj odpadkov raznih rastlin in gnojilnih snovi, iz gozdov, po katerih je polno listja itd., najboljše za napajanje. Ni mi sicer namen v tem spisu dokazovati, koliko redilnih snovi ima voda, celo tista, ki je videti čista, v sebi, ker za to treba obširnega, potrebnega spisa; omenjam le, da se je vsakdo prepričal, da popolnoma čista voda, če stoji nekoliko časa v kaki posodi na gorkem, prične smrdeti in to zato, ker so se začele krojiti v njej se nahajajoče organske snovi. Voda ima tudi mineralnih snovi, ki služijo rastlinam takisto dobro v rast. Ako se preskrbimo z vodo, ne bo se nam bati suše, ki bi nam vzela bogato košnjo ali žetev. Ko niso v Lombardiji imeli še naprav za namakanje zemljišč, trpeli so silno od suše, sedaj ne poznajo te besede. Prav tako je v resnici huda suša pogostoma uničevala pridelke kmetovalcem po tržiškem (Monfalcone) ozemlju, sedaj bo vse drugače in bolje. O tem projektu bomo še v posebnem članku govorili.

Da je namaka zelo uspešna, lahko nam pač to spričuje, da so po vsem svetu poskusili to napravo, in srečni oni, ki jo imajo. Znano je omikanim kmetovalcem, da Indija ima mnogo suhih zemljišč. Kadar so bili Angleži dobili v last od Indije prav slabo, suho, skoro neposeljeno pokrajino, ki meri nad 4 milijone hektarov, poslali so svoje inženerje, ki so iz bližnjih rek s posebnimi napravami vzdignili vodo, in ž njo sedaj namakajo poprej po vsem nerabno zemljo, ki kaj bogato rodi najlepše žito! Za to so Angleži potrošili veliko milijonov, a obrestuje se dotični kapital z 20%! Današnji Indiji se je zahvaliti za svoje blagostanje le namakanju zemljišč. Prav tako bi se smeli učiti od Kitajcev, o katerih imajo pri nas čudne nazore, a vendar je Kitajec vzoren kmetovalec, ki je lahko nam učitelj v poljedelstvu. Veliko tisoč kilometrov kanalov so Kitajci napravili, ki dovajajo vodo za namakanje zemljišč. Zato pa tudi kitajski narod najjasneje spričuje, koliko životno moč imajo vztrajni in razumni poljedelski narodi, ker vsi drugi narodi azijski so propadli, le Kitajci so ohranili sebe in svojo narodnost. Ceravno je Kitaj silno ljudnat, vendar ni ondi tiste bede, katera je drugod, ker z uztrajnostjo in umom so si napravili rodovitno polje, katero jih lahko živi. Pravtako je na Japonskem, katero imenujejo azijsko Anglijo, ki je glede poljedelstva dokaj vzglednejša in ugodnejša od naše evropske kulture. V to so res mnogo pripomogli Angleži, ki razumejo

zemljo ravnati: premokro usušajo, presuho pa namakajo.

Tudi večinoma po naši deželi se nahaja dokaj zemljišč in polja, katero potrebuje namake. Vode nam je v to obilo na razpolaganje, treba jo je le o pravi dobi pridržati, a ne pustiti je, da nekoristno odhaja.

Fran Povše.

Apnena moka na sadnem vrtu.

Sedaj bode čas, tako poroča Ph. Gerhardt-Sonnenschied v „Praktischer Rathgeber im Obst- und Gartenbau“, da pričnemo z delom, katero je pa še malo znano, a neprecenjeno; to je namreč potresanje drevja z apneno moko. Za to delo je najboljši oni čas, v kojem se začno cvetni popki napenjati, in pa vlažen miren dan, tedaj obvisi namreč apnena moka po vsem drevju. Smoter potresanju je:

1. Da drevesne vrhove očistimo mahu, lišajev in mrčesov. Moka ostane po mahu in po lišajih in jih zamori ter pokonča zalego mrčesov.

2. Da zavarujemo cvetne popke proti mrčesu in jih utrdimo proti škodljivemu vremenu. Apnena moka po zunanjih delih popkov brani mrčesom, da jajčkov ne zalegajo v popke.

3. Da se zemlja pod drevjem gnoji.

Moko narediš tako: Dobro žgano apno naškropiš z vodo (na eden stot apna dvajset litrov vode). Apno spraviš na kup, pokriješ ga z ruševino, katero tako stlačiš, da zrak ne more do apna. Čez 3 ali 4 dni je apnena moka dobra v rabo.

Razprašiš jo tako: Pri majhnih drevesih mečeš jo od tal, pri velikih z lestve v vrhe dreves. Posebnih priprav za to ne poznam. Po moji misli jih ni še nič, ker kolikor je meni znano, ne rabijo in ne poznajo še nikjer apnene moke, kot ljudje našega kraja, ki so me zadnjo jesen popraševali po vzroku rodovitnosti mojih dreves. Česar jim nikakor nisem prikrival.

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

105.

Mrtvaške karavane.

Süti in suniti se pisano gledajo, kakor znamo. Süti hodijo na božjo pot najrajše v Kerbelo, kjer jim počiva mučenik Hussein, pa v Redžef, kjer jim počiva